

ANALIZA POUZDANOSTI INSTRUMENTA YLS POD MODELOM PARALELNIH FORMI

BRANKO NIKOLIĆ*, RAFAEL PEJČINOVIĆ**, JOSIP SARIĆ**

Primljeno: travanj 2002.
Prihvaćeno: travanj 2003.

Stručni rad
UDK: 376.5 - 053.6

Analiza pouzdanosti kompozitnog mjernog instrumenta YLS pod modelom paralelnih formi temelji se na definicijama Stanleya Wilksa. Program ANGEL-E, napisan u svrhu analize mjernih instrumenata sa binarno kodiranim česticama, a izračunava mjere pouzdanosti definirane korelacijom Burtovih komponenti. Osim toga, određuje i mjere pouzdanosti definirane korelacijom glavnih komponenti. Uspoređuje procjene pouzdanosti i za svaku izračunava parametre, distribucije i norme rezultata. Diskriminativnosti čestica YLS instrumenta računaju se na temelju prvog Burtovog i prvog Hotellingovog faktora. Pouzdanosti obje forme procjenjuju se Spearman-Brownovim i Kaiser-Caffreyevim postupkom. Ovaj programski sustav pretpostavlja da rezultati u česticama nisu proizvod nekog multinormalnog generatora, pa ih ne normalizira, već očekuje rezultate izražene binarnim brojevima (1 i 0). Na temelju kvazikanoničkog modela program izračunava kvazikanoničku i standardnu mjeru pouzdanosti (rtt), te kvazikanoničku i standardnu pogrešku mjerenja YLS instrumenta. Primjenom navedenog programa dobivene su zadovoljavajuće metrijske karakteristike YLS instrumenta kod mladih s poremećajima u ponašanju koji se nalaze u institucionalnom tretmanu. Standardna mjera pouzdanosti iznosi 0,90 a kvazikanonička i standardna pogreška mjerenja manje su od 0,20. To znači da upitnik dobro mjeri rizičnost i potrebe mladeži s poremećajima u ponašanju.

Ključne riječi: pouzdanost, paralelne forme, mladež s poremećajima u ponašanju, metrijske karakteristike

Uvod

Jedan od instrumenata za procjenu rizičnosti, odnosno potreba ispitanika je formular YLS/CMI (*The Youth Level of Service/Case Management Inventory*) autora R. D. Hoge i D. A. Andrews (1994). Namijenjen je procjeni razine rizika kod određenog djeteta ili mlade osobe sa svrhom određivanja i planiranja adekvatne razine intervencije. Na taj se način može predvidjeti razvoj čimbenika rizika kako za pojedinca, tako i za skupinu. Time se omogućuje planiranje primjerenih tretmanskih programa i pristupa na razini pojedinca, ali i diferencijacija tretmana i planiranje mreže institucija i programa na razini države, adekvatno procjenjenim potrebama populacije djece i mladeži u riziku ili s ispoljenim poremećajima u ponašanju. Tretman je proces koji teče i koji se ne može zaustaviti da bi se na

miru mogli promotriti njegovi učinci. Zato veoma često, bilo zbog toga što nema dovoljno vremena za obradu i analizu prikupljenih informacija, odluke o daljnjem tijeku tretmana donose se na razini institucije i sporadičnih impresija. Učinkovit nadzor nad procesom tretmana zahtijeva veliku količinu informacija o svakom maloljetniku koje treba vrlo brzo obraditi. (Mejovšek, 1998.).

Metrijska svojstva instrumenata

Kao i u drugim sličnim znanstvenim disciplinama u edukacijskoj rehabilitaciji i socijalnoj pedagogiji, uz izbor uzoraka ispitanika i uzoraka varijabli, veoma je važno ispitati mjerne karakteristike instrumenata, primijenjenih u određenim istraživanjima. Na temelju mjernih karakteristika kao što su: pouzdanost, valjanost, reprezentativnost, diskriminativnost, objektivnost i

* Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

** Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi